

Comunicarea verbală, paraverbală și nonverbală

Prof.înv. primar Camelia Jimborean
Liceul Tehnologic „Sf. Antim Ivireanu”, București

Clasa: a IV- a

Disciplina: Opțional interdisciplinar

Tema: În ajutorul copacilor

Finalitățile învățării:

- **Aptitudini:** - să identifice concepte și criterii legate de sustenabilitate;
 - să utilizeze informații pentru a lua decizii responsabile care să nu afecteze sustenabilitatea;
- **Atitudini:** - să conștientizeze faptul că alegerile consumatoriale personale au efect asupra întregii societăți.

Strategii didactice: conversația euristică, problematizarea, jocul de rol, brainstorming, tehnica „Pălăriilor gânditoare”, activitate practică, vizita de documentare.

Contexte de realizare

- **Punct de intrare în efort intelectual:**
 - Elevii sunt solicitați să completeze în 3 minute următoarea frază:
Dacă aș fi un copac aș fi, pentru că.....
(două minute – discuții vizând completările făcute)
 - Profesorul citește un fragment din povestea „Bradul” de Hans Christian Andersen.

Se comentează fragmentul, evidențiind comportamentul și atitudinile oamenilor față de brăduț.

- *Se formulează următoarele situații-problemă:*
 - În cât timp credeți că a ars brăduțul?
 - În cât timp credeți că va crește un brad/copac?

- **Joc de rol:**

Elevii sunt solicitați să-și imagineze un dialog între brad și copii, să exprime gânduri și sentimente în ipostaze diferite. Vor fi sfătuiți să fie foarte atenți la mimică și gesturi, dar și la ton.

- **Activitate extracurriculară (vizită de documentare - desfășurată anterior):**

- *S-a efectuat o vizită la Grădina Botanică. S-au observat copacii în diferite stadii de dezvoltare, utilizându-se o grilă de observare pentru înregistrarea datelor privind creșterea puieților.*
- *S-a ajuns la concluzia că: deși lemnul este o resursă regenerabilă, este necesar mult timp pentru a se forma.*

- **Activitate practică:**

Se aduc de la pepinieră câțiva pomișori și se plantează de către elevi în curtea școlii.

- **Brainstorming:**

Este adresată elevilor solicitarea de a găsi cât mai multe soluții pentru a salva viața copacilor. Răspunsurile elevilor sunt listate la tablă și se selectează răspunsurile considerate aplicabile.

- **Tehnica „Pălărilor gânditoare”** – va permite analiza din mai multe perspective a problemei enunțate, dar și diversificarea posibilităților de exprimare.
 - Clasa de elevi va fi împărțită în 6 grupuri eterogene, având drept criteriu semnificația fiecărei pălării „**Gândește în conformitate cu pălăria pe care o porți!**”. Cu excepția pălăriei albastre, toți elevii din grup trebuie să poarte aceeași pălărie în același timp.
 - Fiecare „pălărie gânditoare” reprezintă un stil specific de gândire:
 - **Pălăria albă**
 - Focalizează datele legate de problema reducerii consumului de lemn, a defrișărilor masive;
 - Ea culege informații existente, punctează aspectele lipsă necesare cunoașterii complete și umple spațiile goale cu noi date;
 - Răspunde următoarelor întrebări: Ce informații avem?; Ce ne lipsește?; Cum obținem informațiile de care avem nevoie?
 - **Pălăria roșie**
 - Rezolvă problemele din punctul de vedere al intuiției, al reacțiilor rapide și al emoțiilor;
 - Încearcă să descopere modul în care vor reacționa emoțional copiii.
 - **Pălăria neagră**
 - Cumulează toate aspectele negative ale problemei;

- Evidență punctele slabe ale planului rezolutiv, permițându-le fie eliminarea lor, fie pregătirea unui plan secund;
- Contribuie la diminuarea riscurilor și a problemelor înainte de stabilirea soluției finale.

○ **Pălăria galbenă**

- Îi ajută pe copii să gândească pozitiv, motivându-i să meargă înainte atunci când totul pare întunecat și dificil;
- Abordează punctul de vedere optimist care îi determină pe copii să conștientizeze toate beneficiile și valorile implicate în decizie;

○ **Pălăria verde**

- Reprezintă creativitatea și susține ideea de a gândi liber, ideile critice fiind mult diminuate;
- Răspunde întrebărilor: „Ce putem modifica pentru a putea pune în practică soluțiile voastre?”; „Cum puteți depăși dificultățile identificate de pălăria neagră?”.

○ **Pălăria albastră**

- Contribuie la realizarea controlului;
- Este pălăria celui care gestionează întregul proces și indică schimbarea pălăriilor la momentul oportun, evidențiind concluziile finale.

• **Feedback – Lucru în echipă**

Elevii vor fi împărțiți în 3 grupe eterogene, având de completat fișe de lucru cu următoarele sarcini:

- ✓ *Identificați bunurile de folosință curentă care pot fi reciclate pentru a reduce consumul de lemn;*
- ✓ *Identificați comportamente care ar contribui la reducerea consumului personal de produse fabricate din lemn;*
- ✓ *Estimați (aproximați) câte produse din hârtie, ambalaje etc. utilizați zilnic, realizând un grafic al folosirii lor.*
- ***Activități practice cu materiale reciclabile:***
 - *Desfășurarea unei acțiuni de colectare separată a deșeurilor în hârtie pe perioada unei săptămâni;*
 - *Realizarea unor măști, fluturi, suporturi pentru creioane din carton sau hârtie reciclabilă. Produsele realizate vor fi utilizate în decorarea sălii de clasă și apoi vândute la un târg școlar, în scop caritabil.*

Bibliografie:

- Crenguța Lăcrămioara Oprea, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București, 2003